

Katedra speciální pedagogiky Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

Okruhy ke státní bakalářské zkoušce:

Speciální pedagogika znevýhodněného člověka se zrakovým postižením

- 1. Vliv zrakového postižení na osobnost člověka. Projevy zrakových vad z hlediska speciálně pedagogické a funkční diagnostiky*
- 2. Zrakové funkce, význam znalosti zrakových funkcí pro speciálně pedagogickou praxi (funkční vyšetření; reedukace zraku). Vzdělávání žáků slabozrakých (tříada podmínek pro zrakovou práci + čas).*
- 3. Zrakové vady, charakteristika zrakových diagnóz z hlediska speciálně pedagogické diagnostiky. Vzdělávání žáků nevidomých (podpůrná opatření, technika, pomůcky, metodická podpora).*
- 4. Historie a vývoj péče o osoby se zrakovým postižením.*
- 5. Systém rané podpory a její institucionalizace. Zraková stimulace, zrakový výcvik (Principy N. Barraga).*
- 6. Speciálně pedagogická centra – legislativní ukotvení, činnost speciálně pedagogických center pro zrakově postižené Míra podpory žáků se zrakovým postižením (Podpůrná opatření).*
- 7. Sociální rehabilitace osob se zrakovým postižením – legislativní ukotvení. Střediska sociální rehabilitace a rekvalifikace, jejich význam.*
- 8. Anatomie a fyziologie oka, zrakové dráhy a zrakové centrum v mozku. Vývoj zrakového vnímání.*
- 9. Charakteristika stupňů zrakového postižení jednotlivých skupin zrakově postižených. Funkční dopady zrakového postižení.*
- 10. Kompenzační smysly a jejich význam pro samostatnost osob se zrakovým postižením. Pomůcky pro prostorovou orientaci a samostatný pohyb. Základní dovednosti chůze s bílou holí.*
- 11. Optické a neoptické pomůcky. Reedukace zraku u dětí (principy vývoje zrakových kvalit dle N. Barraga. Funkční poruchy zraku a jejich náprava. Čtení a psaní osob/žáků slabozrakých.*

12. *Kompenzační a reedukační pomůcky a jejich význam pro vzdělávání dětí se zrakovým postižením. Podpůrná opatření, legislativa, členění a předměty speciálněpedagogické péče.*
13. *Význam hmatového vnímání při výchově a vzdělávání dětí se zrakovým postižením. Hmat jako zdroj informací v různých oblastech života osob se zrakovým postižením. Abeceda L. Braillova. Čtení a psaní osob /žáků nevidomých*
14. *Psychické důsledky ztráty zraku v dospělosti. Úprava prostředí pro osoby se zrakovým postižením. Asistivní technologie a jejich možné využívání u osob se zrakovým postižením.*
15. *Rozvoj zrakového vnímání osob slabozrakých. Metoda aktivního učení L. Nielsen. Podmínky pro zrakovou práci.*

Literatura

BENEŠ, Pavel, & VRUBEL, Martin. *Oftalmologie pro speciální pedagogy*. Brno: Paido, 2017. ISBN 978-80-7315-264-2.

RÖDEROVÁ, Petra; Zita NOVÁKOVÁ, & Lea KVĚTOŇOVÁ. *Oftalmopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-159-1.

KVĚTOŇOVÁ, Lea, & ŠUMNÍKOVÁ, Pavla. *Speciálněpedagogická podpora osob se zrakovým postižením se zvláštním zřetelem na rozvoj čichového vnímání*. Praha: Univerzita Karlova, 2010. ISBN 978-80-7290-484-6.

LUDÍKOVÁ, Libuše. Tyflopédie. In: Valenta, Milan a kol. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0602-6.

MOLEMAN, Yolanda a kol. *Rosteme hrou. Vývoj a podpora hry dětí se zrakovým postižením*. Praha: Raná péče EDA, 2014. ISBN 978-80-260-5862-5.

NIELSEN, Lilli. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. Praha: ISV, 1998. ISBN 80-85866-26-9.

RŮŽIČKOVÁ, Kamila. *Rehabilitace zraku slabozrakých a rozvíjení čtenářské výkonnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-383 3.

ŠUMNÍKOVÁ, Pavla. *Možnosti prostorové orientace a samostatného pohybu osob se zrakovým postižením*. Praha: Univerzita Karlova, 2018. ISBN 978-80-7603-005.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Oftalmopsychologie*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-0553.

VRUBEL, Martin. *Facilitátory a bariéry školní a sociální inkluze osob se zrakovým postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-8022-5.

Webové odkazy

www.tyfloservis.cz

www.dedina.cz<http://pomucky.blindfriendly.cz/>

www.okamzik.cz

www.sons.cz

<http://www.centrumpronevidome.cz/bariery/>

www.eda.cz